Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● WWW.XS.UZ ● E-mail: Info@xs.uz ● 2018 йил 25 сентябрь, № 198 (7156) Сешанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ АҚШНИНГ ФАВҚУЛОДДА ВА МУХТОР ЭЛЧИСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 24 сентябрь куни мамлакатимиздаги дипломатик миссиясини якунлаётган Америка Қўшма Штатларининг Фавқулодда ва мухтор элчиси Памела Спратленни қабул қилди.

Давлатимиз раҳбари меҳмонни самимий қутлар экан, кўп қиррали ва ўзаро манфаатли Ўзбекистон — Америка Қўшма Штатлари алоқаларини изчил ривожлантириш ва мустаҳкамлашга АҚШ элчиси шахсан салмоқли ҳисса қўшганини катта мамнуният билан қайд этди.

Мунтазамлик касб этган олий даражадаги мулоқотлар ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг жорий йил май ойида Америка Қўшма Штатларига расмий ташрифининг самарали натижалари мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик ва стратегик шериклик муносабатларининг янги даври учун мустаҳкам замин яратди.

Томонларни қизиқтирган барча масалалар бўйича конструктив сиёсий мулоқот йўлга қўйилди. Парламентлараро алмашувлар фаоллашди.

Савдо-иқтисодий ҳамкорлик кенгаймоқда. Фан, таълим ва маданият соҳаларида, шунингдек, ҳудудлараро ҳамкорлик ривожланмоқда.

АҚШ элчиси давлатимиз раҳбарига самимий қабул учун чуқур миннатдорлик билдирди. Америка Қўшма Штатлари икки томонлама муносабатларни изчил ривожлантиришга муҳим аҳамият қаратиши ҳамда мамлакатимиз билан кўп қиррали ҳамкорликни янада кенгайтиришга интилиши қатъий эканини қайд этди.

Учрашув якунида мамлакатларимиз ўртасидаги стратегик шериклик муносабатларини мустаҳкамлашга қўшган катта ҳиссаси учун АҚШнинг Фавқулодда ва мухтор элчиси Памела Спратлен «Дўстлик» ордени билан тақдирланди.

ЎзА.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ТУРКИЯ РЕСПУБЛИКАСИ БУЮК МИЛЛАТ МАЖЛИСИ РАИСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 24 сентябрь куни расмий ташриф билан мамлакатимизга келган Туркия Республикаси Буюк миллат мажлиси раиси Бинали Йилдиримни қабул қилди.

Давлатимиз раҳбари меҳмонни самимий қутлар экан, сиёсий ирода ва биргаликдаги саъй-ҳаракатлар туфайли Ўзбекистон ва Туркия ўртасидаги анъанавий яқин ва дўстона муносабатлар стратегик шериклик даражасига кўтарилганини таъкидлади.

Ўтган йил кузда Туркияга ва жорий йил баҳорда Ўзбекистонга амалга оширилган давлат ташрифлари давомида бўлиб ўтган олий даражадаги самарали музокаралар, улар якунида имзоланган муҳим ҳужжатлар турли соҳалардаги амалий ҳамкорликни кенгайтириш учун мустаҳкам асос яратишга хизмат қилгани алоҳида қайд этилди.

Сиёсий мулоқот фаол ривожланмоқда. Туркиянинг етакчи компаниялари ва банклари билан ҳамкорликда савдо, инновациялар, энергетика, инфратузилма, транспорт, туризм, тўқимачилик, озиқ-овқат саноати ва бошқа тармоқларда инвестиция дастурлари ва лойиҳалари амалга оширилмоқда.

Жорий йил бошидан буён 230 дан ортиқ Ўзбекистон — Туркия қўшма корхоналари ташкил этилгани Туркия ишбилармонларининг Ўзбекистонда бизнес юритишга қизиқиши ортиб бораётганидан далолат беради. Ўзаро товар айирбошлаш ҳажми шу даврда 40 фоиздан зиёдга ошди.

Маданий-гуманитар, жумладан, соғлиқни сақлаш, таълим ва туризм соҳаларидаги алмашинувлар кенгаймоқда.

Икки томонлама муносабатларни изчил ривожлантириш ва мустаҳкамлашда парламентлараро алоқалар муҳим ўрин тутади. Мамлакатларимиз қонун чиқарувчи органлари ўртасида фаол мулоқот кузатилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Туркия Республикаси Буюк миллат мажлисида дўстлик гуруҳлари муваффақиятли фаолият юритмоқда. Ҳамкорликни ривожлантириш бўйича меморандум ва «Йўл харитаси» қабул қилинган.

Суҳбатда олий даражадаги учрашувлар якунида эришилган келишувлар ва қабул қилинган битимларни амалга ошириш, шунингдек, ҳамкорликка оид қўшма дастур ва лойиҳаларнинг парламентлар вакиллари томонидан фаол қўллаб-қувватланиши муҳимлиги қайд этилди.

Бинали Йилдирим Президентимиз Шавкат Мирзиёевга самимий қабул учун чуқур миннатдорлик билдирди ва Туркия Президенти Режеп Таййип Эрдўғоннинг саломи ва эзгу тилакларини етказди.

Меҳмон Ўзбекистонда амалга оширилаётган кенг кўламли ислоҳотларни юксак баҳолаб, Туркия мамлакатимиз иқтисодиёти ва ижтимоий соҳасини модернизация қилишга қаратилган истиқболли лойиҳаларни амалга оширишга ҳар томонлама кўмаклашишга тайёр эканини таъкидлади.

Конструктив мулоқот давомида томонларнинг анъанавий дўстлик муносабатлари ва узоқ муддатли стратегик шерикликни янада мустаҳкамлашга интилиши қатъий экани қайд этилди.

ЎзА.

Эътироф

ГУЛЛАЁТГАН АДИБЛАР ХИЁБОНИ

Ўзбекистонда сўз усталарини қандай қадрлашлари хусусида.

Ёз фаслининг сўнгги ойида Ўзбекистонда анча йиллардан буён илк бор йирик адабий анжуман — “Ўзбек мумтоз ва замонавий адабиётини халқаро миқёсда ўрганиш ва тарғиб қилишнинг долзарб масалалари” мавзуида халқаро конференция ўтказилди.

ЛИТЕРАТУРНАЯ ГАЗЕТА

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг Тошкентдаги биносига кирганингизда, ақл бовар қилмайдиган ҳодисага дуч келасиз: бу — бино эмас, шинам кабинетлар, конференция заллари ва бошқа зарур хоналарга эга бўлган янги, муҳташам ҳақиқий сарой. Бу ерда бир қатор адабий нашрларнинг таҳририятлари ҳам жойлашган.

Уюшма биносига туташ Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий боғида Адиблар хиёбони бунёд этилган бўлиб, бу ерда Ҳамид Олимжон, Ғафур Ғулом, Зулфия ва бошқа таниқли ўзбек адибларининг ҳайкалларини кўриш мумкин.

Хиёбон Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг қарорига мувофиқ барпо этилган.

Ўзбекистон Президентининг хорижий мамлакатлардан ташриф буюрган барча ёзувчиларни ҳайратда қолдирган бошқа ажойиб қарорлари ҳам бор.

Ўзбекистонда замонавий ускуналар билан жиҳозланган ижод уйлари, болалар боғчалари, мактаб ва поликлиникалар қурилмоқда, Ёзувчилар уюшмаси аъзолари оилаларига уй-жойлар ажратилмоқда, китобларни нашр қилиш, энг асосийси, уларни тарқатиш ишларига жиддий эътибор қаратилмоқда, қисқача айтганда, ижодий меҳнат учун барча имконият яратилмоқда.

Мен ижод аҳлига қаратилаётган бундай эътиборни МДҲ давлатлари ичида ҳеч қайси мамлакатда кўрмаганман.

Ўйлайманки, нафақат биз, москвалик меҳмонлар, балки бошқа мамлакатлардан келган, жумладан, украиналик вакиллар ҳам Ўзбекистон Президентининг Ёзувчилар уюшмаси фаолиятини янада такомиллаштириш бўйича қабул қилган қарорларини яхши китобдек завқ билан кўз узмасдан ўқишган ва қалбларида ҳавас ва тасанно туйғулари пайдо бўлган.

Бизнинг мураккаб, тижоратнинг бешафқат қутқуси авж олган давримизда ёзувчи ва бадиий сўзнинг даражасини тенглаштириб бўлмайдиган чўққига кўтарган замондошларимизга тасаннолар бўлсин.

➡2

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгашининг мажлиси тўғрисида

АХБОРОТ

2018 йил 22 сентябрь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисни Олий Мажлис Сенати Раиси Н. Йўлдошев олиб борди.

Кенгаш Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн олтинчи ялпи мажлисини жорий йилнинг 27 сентябрь куни Тошкент шаҳрида чақириш тўғрисида қарор қабул қилди.

Сенатнинг ялпи мажлиси кун тартибига Ўзбекистон Республикасининг бир қатор қонунлари ҳамда мамлакатимизда олиб борилаётган ислоҳотларнинг самарадорлигини тубдан оширишга, 2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Фаол тадбиркорлик, инновацион ғоялар ва технологияларни қўллаб-қувватлаш йили”да амалга оширишга оид Давлат дастурини изчил ижро этишга, халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлашга қаратилган масалалар киритилмоқда.

“Давлат божхона хизмати тўғрисида”ги (янги таҳрир), “Хусусий бандлик агентликлари тўғрисида”ги, “Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати кунини белгилаш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонунлари, шунингдек, иқтисодий муносабатлар ва тадбиркорликни ривожлантиришга, юридик ёрдам ва ҳуқуқий хизматлар кўрсатиш тизимини, аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишни таъминлаш ва уй-жой коммунал хизматлар кўрсатиш тизимини такомиллаштиришга, жамоат хавфсизлигини таъминлаш ва жиноий жавобгарликни либераллаштиришга, шунингдек, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш соҳасидаги ҳуқуқбузарликлар учун жавобгарликни кучайтиришга қаратилган Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги қонунлар шулар жумласидандир.

Бундан ташқари, сенаторлар халқаро шартномаларни ратификация қилиш тўғрисидаги Ўзбекистон Республикасининг қатор қонунларини ҳам кўриб чиқадилар, 2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикаси аҳолисига ихтисослаштирилган тиббий ёрдам кўрсатишни янада ривожлантириш чора-тадбирлари дастурининг ижроси тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосарининг ахборотини эшитадилар.

Ялпи мажлисда Бухоро вилояти ҳокимининг ҳудудларни ривожлантириш ва халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлари фаолияти ҳақидаги ҳисоботи эшитилади.

Сенат аъзолари қишлоқ хўжалигида меҳнатга оид муносабатларни тартибга солиш ҳамда мазкур соҳадаги норасмий бандлик масалалари юзасидан Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари — молия вазирига парламент сўрови юбориш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қиладилар.

Олий Мажлис Сенати қўмиталари ва девонининг ўн олтинчи ялпи мажлисга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишга доир ишларини мувофиқлаштириш учун Сенат Кенгаши томонидан ишчи гуруҳ тузилди.

Мажлисда Сенат Кенгаши ваколатларига кирадиган бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Ахборот хизмати.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати ўн олтинчи ялпи мажлисининг очилиши тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн олтинчи ялпи мажлиси 2018 йил 27 сентябрь куни эрталаб соат 10.00 да Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг мажлислар залида очилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати аъзоларининг диққатига!

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг аъзолари эртага, 2018 йил 26 сентябрь куни соат 9.00 дан 18.00 га қадар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати биносининг фойесида рўйхатга олинади.

«ИМКОНИЯТЛАРНИ БИРЛАШТИРИБ, БИЗ ЮКСАК МАҚСАДЛАРГА ЭРИШАМИЗ»

Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Туркия Республикаси Буюк миллат мажлиси раиси Бинали Йилдирим «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталари учун эксклюзив интервью берди. Қуйида ана шу суҳбатни эътиборингизга ҳавола этамиз.

Эксклюзив интервью

— Ҳурматли Раис жаноблари, аввало, Сизни Ўзбекистонда кўриб турганимиздан беҳад мамнун эканлигимизни билдирмоқчимиз. Юртимизга хуш келибсиз.

— Хуш кўрдик.

— Ўзбекистонда Президент Шавкат Мирзиёев томонидан мамлакатни ривожлантириш бўйича жуда катта ислоҳотлар олиб бориляпти. Етук сиёсатчи, давлат арбоби сифатида ушбу саъй-ҳаракатларни қандай баҳолайсиз?

— Дарҳақиқат, Ўзбекистон раҳбари ҳурматли Шавкат Мирзиёев жуда муҳим ислоҳотлар дастурини амалга оширмоқда. Биз буни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаймиз ва юқори баҳолаймиз.

Мамлакатингиз етакчиси Президент сифатида фаолиятини бошлаган дастлабки кунларданоқ, Ўзбекистоннинг дунёга очилишини таъминлаш, иқтисодиётни, аҳоли фаровонлигини юксалтириш йўлида жиддий қарорлар қабул қилди. Ана шундай саъй-ҳаракатларнинг самараси сифатида, жумладан, Ўзбекистон ва Туркия ўртасидаги алоқалар ҳам кучайди ва мустаҳкамланиб бормоқда. Бунда Шавкат Мирзиёевнинг 2017 йил 25-26 октябрь кунлари Туркия Республикасига, шу йилнинг 29 апрель — 1 май кунлари Туркия Республикаси Президенти Режеп Таййип Эрдўғоннинг Ўзбекистонга амалга оширган тарихий давлат ташрифлари катта туртки бўлди. Улар доирасида кечган учрашув ва музокаралар, эришилган аниқ келишувлар, имзоланган муҳим шартнома ҳамда битимлар ҳамкорликни стратегик шериклик даражасига олиб чиқишга қаратилгани билан аҳамиятлидир. Давлатларимиз иқтисодиёт, савдо-сотиқ, транспорт-логистика, саноат, энергетика, илм-фан, таълим, туризм ва бошқа соҳаларни биргаликда ривожлантириш бўйича фаол иш олиб бораётир.

> Taşkent 24.09.2018
>
> "Halk Sözü" gazetesi okurlarına:
> Özbekistan-Türkiye dostluğunun ebedi olması dilekleriyle, selam ve sevgilerimi yollayırram.
>
> Binali YILDIRIM
>
> **Тошкент 24.09.2018**
>
> ***“Халқ сўзи” газетаси ўқувчиларига: Ўзбекистон — Туркия дўстлигининг абадий бўлиши тилаги ила, салом ва муҳаббатимни йўллайман.***
>
> **Бинали ЙИЛДИРИМ**

Бизнинг Ўзбекистонга ушбу ташрифимиз ҳам ўзаро муносабатларимизга, шубҳасиз, янги саҳифа бўлиб қўшилади. Ташрифимиз доирасида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ҳамда Сенатида учрашувлар ўтказдик. Шунингдек, Туркия ҳамкорлик ва мувофиқлаштириш агентлиги (TİKA)нинг йирик лойиҳаларидан бири — тез тиббий ёрдамга ихтисослаштирилган замонавий реанимобиллар ҳамда Давлат хизматлари агентлиги учун мўлжалланган мобиль автобусларни тантанали топшириш маросимида иштирок этдик.

Мамлакат раҳбари, ҳукумат аъзолари билан мулоқотлар қилдик.

Сафаримиз давомида Самарқанд ҳамда Бухоро шаҳарларини зиёрат қилишни ҳам режалаштирганмиз.

➡2

Ҳамкорлик

Ўзбекистон — Туркия:

ПАРЛАМЕНТЛАР АМАЛИЙ ВА ДЎСТОНА АЛОҚАЛАР ТАРАФДОРИ

Ягона тарих, бир миллат ва забон, ўхшаш урф-одату муштарак маданият. Булар — ўзбек ва турк халқларини азалдан ўзаро боғлаб келган тушунчалардир.

Бугун икки мамлакат қонун чиқарувчи органлари ўртасидаги алоқалар ҳам ўзгача мазмун-моҳият касб этяпти. Бу самимият Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ҳамда Сенатида Туркия Республикаси Буюк миллат мажлиси раиси Бинали Йилдирим бошчилигидаги Туркия парламенти делегацияси аъзолари билан учрашувларда ҳам ўз ифодасини топди.

Дўстона мулоқотлар давомида бундай учрашувлар Ўзбекистон — Туркия муносабатларининг янги босқичида муҳим ўрин тутиши, айниқса, икки мамлакат парламентлари ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантиришга хизмат қилиши алоҳида таъкидланди.

Мамлакатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёевнинг 2017 йил 25-26 октябрь кунлари Туркия Республикасига давлат ташрифи чоғидаги олий даражадаги музокаралар натижаси ўлароқ, Олий Мажлис билан Буюк миллат мажлиси ўртасида ҳамкорлик тўғрисида меморандум имзолангани муносабатларнинг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлаб, парламентлараро ҳамкорликни ташрифлар алмашинуви ва қўшма тадбирлар ўтказиш орқали қўллаб-қувватлашга янада кенг йўл очилган эди.

➡2

Янги рукн:

«ЎЗБЕКИСТОН — ИНСОН САЛОМАТЛИГИ ҚАДРЛАНАДИГАН ЮРТ»

Қўлимизга келиб тушган тиббий статистикага кўра, пойтахт аҳолисининг учдан бир қисми ортиқча вазн касаллигидан азият чекади. Ҳар ўнтадан олти киши ўзининг артериал қон босимини мутлақо билмайди. Яна шунча одам камҳаракат тарзда ҳаёт кечиради ва кунига ярим соат ҳам пиёда юрмайди. Тан олайлик, бу жиддий ташвиш уйғотадиган, оқибати яқин келажакда юрак-қон томир ва бошқа сурункали касалликларнинг ўсиши билан намоён бўладиган ҳолатдир.

*Биз янги ҳаёт, янги келажак бунёд қилмоқдамиз. Ва жиддий, улуғвор марраларни забт этиш учун куч-ғайрат ҳар қачонгидан ҳам зарур. Ахир натижаларга эришиб, улардан шодланишдан аввал кўп иш қилиш керак бўлади. Ўз саломатлиги ҳақида қайғурадиган газетхонлар йилдан-йилга кўпайиб бораётганига ишончимиз боис, биз **“Ўзбекистон — инсон саломатлиги қадрланадиган юрт”** рукнини очишга қарор қилдик. Унда муаллифлик ва эксперт фикрлари, мутахассис маслаҳатлари, улуғ ёшдагиларнинг ҳаёт тажрибалари, турли лавҳалар бериб борилади. Буюк мутафаккирлар, ғояларига ҳамон дунё қулоқ тутадиган тиббиёт илми асосчиларининг авлодлари сифатида, қолаверса, давлатнинг шундай қўллаб-қувватлашини ҳис қилиб турган эканмиз, биз узоқ ва бахтли яшашга шунчаки мажбурмиз.*

2-саҳифага қаранг. ➡

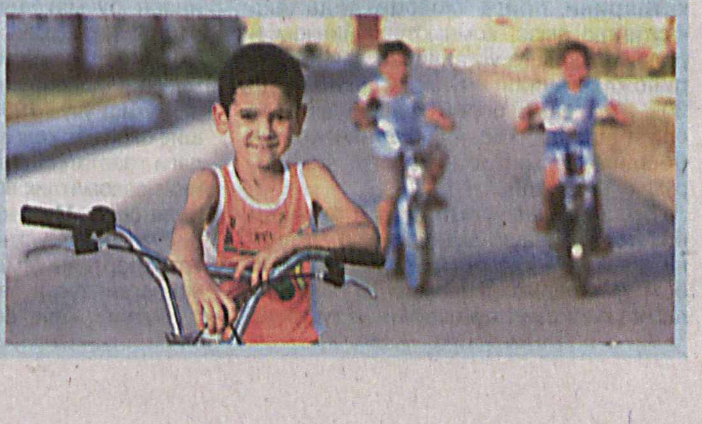

«ИМКОНИЯТЛАРНИ БИРЛАШТИРИБ, БИЗ ЮКСАК МАҚСАДЛАРГА ЭРИШАМИЗ»

1➡

— Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Туркия Буюк миллат мажлиси билан ҳамкорлик бўйича парламентлараро гуруҳи ва Туркия Республикаси Буюк миллат мажлисининг “Туркия — Ўзбекистон” парламентлараро дўстлик гуруҳи тузилган. Уларнинг биринчи қўшма мажлисида амалий тадбирлар режаси (“Йўл харитаси”) имзоланганди. Режада кўзда тутилган чора-тадбирлар қандай олиб борилмоқда?

— Юқорида айтиб ўтганимдек, давлатларимиз ўртасида ҳамкорликни ривожлантириш бўйича бир қанча ҳужжатлар имзоланган. Парламент, хусусан, Туркия Буюк миллат мажлиси вакиллари сифатида бизнинг муҳим вазифаларимиздан бири ана шу шартномаларнинг амалий ифодасини таъминлаш йўлида фаол иш олиб боришдир.

“Йўл харитаси” доирасида парламентларимиз ўртасидаги алоқалар тобора мустаҳкамланиб боряпти. Ўтган қисқа давр мобайнида икки давлат олий вакиллик органлари делегациялари бир неча мартадан ўзаро ташрифларни амалга оширдилар. Бизнинг Ўзбекистонга келишимиз ҳам “Йўл харитаси”дан ўрин олган муҳим тадбирлардан бири ҳисобланади.

Асосий мақсадимиз Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенати билан Туркия Буюк миллат мажлиси ўртасида ўзаро мулоқотни янада жонлантириш, қонунчилик соҳасида билим ва тажриба алмашинувини кучайтиришдир. Бунда, албатта, Туркия Республикаси Буюк миллат мажлисидаги “Туркия — Ўзбекистон” дўстлик гуруҳи, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Туркия Республикаси Буюк миллат мажлиси билан ҳамкорлик бўйича парламентлараро гуруҳлари муҳим ўрин тутади.

Мазкур саъй-ҳаракатларнинг барчаси пировардида Ўзбекистон ва Туркия ўртасидаги дўстлик кўпригининг мустаҳкамланишига хизмат қилади.

Ўрни келганда бир нарсани айтиб ўтишни истардим. Келгуси ойда, аниқроғи, 8 — 11 октябрь кунлари Туркияда Евросиё парламентлари раҳбарларининг мажлиси бўлиб ўтади. Унда 35 парламент раҳбари, элчилар, нуфузли меҳмонлар қатнашиши кутиляпти. Хусусан, Ўзбекистон парламенти вакиллари ҳам иштирок этади. У йирик анжуман бўлиб, минтақавий ва миллатлараро масалалар муҳокама қилинади. Ана шу мажлисда Ўзбекистоннинг қатнашишини биз жуда муҳим, деб ҳисоблаймиз.

— Ўзбекистон ҳамда Туркия ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатларнинг бугунги ҳолати ва истиқболлари ҳақида нималар дея оласиз?

— Давлатларимиз ўртасидаги ўзаро товар айирбошлаш ҳажми айни пайтда 2 миллиард долларга ҳам етмайди. Агар бугунги кунда Туркияда 81 миллион, Ўзбекистонда қарийб 33 миллион, қўшиб ҳисоблаганда 114 миллион аҳоли истиқомат қилишини инобатга олсак, бундай катта нуфус, салоҳият учун ҳозирги натижа, албатта, жуда кам.

Тўғри, кўрсаткичларимиз ўтган йилдан эътиборан орта бошлади. Масалан, 2017 йилда ўзаро савдо 20 фоиз ўсган бўлса, бу йил 30 фоизга кўпайиши кутиляпти. Биз кўзлаган марралар эса анча юксак. Жумладан, яқин йилларда ўзаро товар айирбошлаш ҳажмини 2 миллиард, ўрта ва узоқ истиқболда 5 миллиард, ҳатто 10 миллиард долларгача етказиш ниятидамиз. Бунинг учун имкониятларимиз етарли. Чунки Туркияда ҳам, Ўзбекистонда ҳам кучли ривожланган тармоқлар, йўналишлар мавжуд. Муҳими — ана шу имкониятларни бирлаштира билиш. Шунда юқори натижаларни ҳам қўлга киритамиз, давлатларимиз ўртасидаги дўстлик муносабатларини ҳам мустаҳкамлаган бўламиз.

— Ўзбекистон халқига тилакларингиз.

— Бу замин ўзбек халқи ва бизнинг ота юртимиздир. Дунё илм-фани, маданияти, муқаддас динимиз ривожига катта ҳисса қўшган буюк алломаларни етиштириб берган давлат ҳисобланади. Туркияда ҳар бир мусулмон ҳадис илмининг султони Имом Бухорийни, Имом Мотуридийни, буюк олим Али Қушчини, улуғ шоир Алишер Навоийни, мутафаккир Юсуф Хос Ҳожибни, тиб илмининг султони Ибн Синони яхши билади. Улар биз учун ҳам қадрлидир. Қардошлигимиз, дўстлигимиз айни жиҳатлар билан ҳам боғлиқ. Шу боис аждодлар меросини чуқур ўрганиш, барчага таништириш, тарғиб қилиш, шу орқали маданият туризмини равнақ топтириш учун биргаликда кўп ишлар қилишимиз лозим. Бунда халқларимиз ўртасида борди-келдилар кучайиши, икки томонлама инвестициялар киритиш янада ортиши зарур. Биз бунга тайёрмиз. Гарчи географик жиҳатдан бошқа-бошқа ерларда жойлашган бўлсак-да, кўнгилларимиз бир, бахту қувончимиз бир.

Сўзимнинг сўнгида Туркия халқининг Ўзбекистон халқига саломи ва эзгу ниятларини етказишдан мамнун эканлигимни билдириб, яшасин ўзбек — турк дўстлиги, деб қоламан.

— Самимий суҳбатингиз учун раҳмат!

«Халқ сўзи» мухбирлари Шавкат ОРТИҚОВ, Омонулла ФАЙЗИЕВ суҳбатлашди.

ГУЛЛАЁТГАН АДИБЛАР ХИЁБОНИ

Ўзбекистонда сўз усталарини қандай қадрлашлари хусусида.

1➡

Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган халқаро конференция бунинг яна бир тасдиғидир.

Конференция иштирокчилари Алишер Навоий ҳайкали пойига гуллар қўйишди, Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетини бориб кўришди.

Таъкидлаш жоизки, мазкур университет ҳам ўзининг замонавий дизайни ҳамда салобатли янги хоналари билан бизни ҳайратда қолдирди. Бу, ўз навбатида, филология фанларини ўқитишга ҳам жиддий ёндашув бўлаётганидан далолат беради.

Конференциянинг умумий йиғилишини Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси Сирожиддин Саййид олиб борди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш. М. Мирзиёевнинг конференция иштирокчиларига йўллаган табригини Ўзбекистон Олий Мажлиси Сенатининг Раиси Н. Т. Йўлдошев ўқиб эшиттирди.

ЮНЕСКОнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари Дендер Бадарч, Ўзбекистон Фанлар академияси президенти Беҳзод Йўлдошев, Озарбайжон Ёзувчилар уюшмаси раиси Анор, Қозоғистон Ёзувчилар уюшмаси раиси Улуғбек Есдавлат, Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети ректори Шуҳрат Сирожиддинов ва бошқалар табрик сўзларини айтдилар.

Ундан кейин конференция иши шуъбаларга бўлинган ҳолда давом этди. Уларда ўзбек адабиётини ўрганиш ва тарғиб қилиш масалалари, ўзбек адабиётини хорижий тилларга таржима қилиш муаммолари, халқаро адабий алоқаларни кенгайтириш бўйича долзарб таклифлар муҳокама қилинди.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раисининг биринчи ўринбосари Минҳожиддин Мирзо раислик қилган ижодий музокаралар шуъбасидаги муҳокамалар эркин услубда олиб борилди.

Унда москвалик меҳмонлар йиғилганларни ўз нашрлари билан таништирдилар.

Жумладан, “Иностранная литература” газетаси бош муҳаррири Александр Ливергант, “Роман-газета” бош муҳаррири Юрий Козлов, “Литературная газета” бош муҳаррир ўринбосари Анастасия Ермакова, “Литературная газета” грант дастурлари директори Алексей Шавлов Россияда адабий-маданий йўналишдаги нашрлар олдида турган бугунги муаммо ва вазифалар ҳақида сўзладилар.

Озарбайжон Ёзувчилар уюшмаси раиси Анор икки мамлакат — Ўзбекистон ва Озарбайжон ўртасидаги мустаҳкам маънавий алоқалар ҳақида гапириб, “сиёсатчилар чегараларни қуриши, ёзувчилар эса уларни бузиб, халқларни бирлаштириши”ни таъкидлаб ўтди.

Тожикистон Ёзувчилар уюшмаси раиси Низом Қосим унинг гапларини маъқуллаб, Тожикистон ва Ўзбекистон ўртасидаги адабий алоқалар тарихи минг йилларни ташкил этишини таъкидлади. Бугунги кунда Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасида тожик тилида ижод қилувчи адиблар шуъбаси фаолият олиб бормоқда.

Қозоғистон Ёзувчилар уюшмаси раиси Улуғбек Есдавлат икки халқ ўртасидаги азалий ижодий алоқалар тўғрисида тўхталиб, энг асосийси, “тил мавжуд бўлса — миллат бор”лигини эсда тутиш лозимлигини айтди.

Шубҳасиз, “Звезда Востока” журнали бош муҳаррири ўринбосари Клавдия Панченконинг чиқиши ҳам иштирокчилар учун муҳим маърузалардан бири бўлди.

Шунингдек, шуъба ишида Ўзбекистон халқ ёзувчиси, “Тафаккур” журнали бош муҳаррири Эркин Аъзам, “Ўзбекистон адабиёти ва санъати” газетаси бош муҳаррири Ўктам Мирзаёр, Ўзбекистон халқ шоири Усмон Азим, таржимон Бегойим Холбекова, ёзувчи Хуршид Дўстмуҳаммад ва бошқалар ҳам бугунги адабий жараён ҳақида ўз фикрларини билдириб ўтди.

Кейинги куни иштирокчиларнинг асосий қисми Самарқанд шаҳрининг диққатга сазовор жойларини кўриш учун саёҳатга йўл олди.

Анжуман доирасида Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси ҳамда “Литературная газета” газетаси вакиллари ўртасида бугунги адабий жараёнлар ҳақида қизғин давра суҳбати ўтказилди.

«Литературная газета».
2018 йил, 19 — 25 сентябрь.

Ўзбекистон — Туркия:

ПАРЛАМЕНТЛАР АМАЛИЙ ВА ДЎСТОНА АЛОҚАЛАР ТАРАФДОРИ

1➡

Учрашувлар давомида билдирилган фикрларга кўра, мамлакатлар ўртасида парламентаризм соҳасидаги ҳамкорлик, айниқса, жонли ва самарали кечмоқда. Ўтган қисқа давр мобайнида ҳар икки давлат парламент делегациялари бир неча мартадан ўзаро ташрифларни амалга оширди. Буюк миллат мажлисида “Туркия — Ўзбекистон” дўстлик гуруҳи, Олий Мажлиснинг Буюк миллат мажлиси билан ҳамкорлик бўйича парламентлараро гуруҳлари яқин ҳамкорликда ишлаяпти.

Туркия парламенти делегациясининг мазкур ташрифи доирасида парламентлараро дўстлик гуруҳларининг илк қўшма мажлиси ўтказилди. Музокара якунида ўзаро ҳамкорликни янада ривожлантириш бўйича 2018 йилга мўлжалланган амалий тадбирлар режаси — “Йўл харитаси” имзоланди. Олий Мажлис ҳузуридаги Қонунчилик муаммолари ва парламент тадқиқотлари институти билан Туркия Буюк миллат мажлиси Тадқиқот маркази ўртасида алоқалар ўрнатилди. Томонлар Олий Мажлис Сенати ва Буюк миллат мажлиси шафелигида Ўзбекистон ва Туркия ҳудудлари форумларини ташкил этиш тўғрисида ўзаро фикр алмашдилар.

Икки мамлакат олий вакиллик органлари ўртасида ўзаро мулоқотни жонлантириш, қонунчилик соҳасида тажриба алмашиш, парламентлараро ҳамкорлик алоқаларини юқори босқичга олиб чиқиш борасида таклифлар ўртага ташланди.

Учрашувлар якунлари бўйича томонлар йўлга қўйилган парламентлараро ҳамкорликни янада чуқурлаштириш бўйича биргаликда амалга оширилаётган ишларни давом эттиришга келишиб олдилар.

Мунисхон КАРИМОВА, «Халқ сўзи» мухбири.

Парламентдаги мухбиримиз хабар қилади

ИЛМ-ФАН ИҚТИСОДИЁТ РЕАЛ СЕКТОРИГА НАФ БЕРЯПТИМИ?

Таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, ўтган вақт мобайнида иқтисодиётда таркибий ўзгаришларни амалга оширишнинг мақсадли дастурларини жорий этиш, тармоқларни модернизация қилиш, техник ва технологик қайта жиҳозлаш ҳамда диверсификациялаш, шунингдек, ҳудудларни комплекс ривожлантириш истиқболларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт тармоқларига илмий изланишларни йўналтириш, фан ва ишлаб чиқариш интеграциясини таъминлашга қаратилган муайян ишлар амалга оширилган.

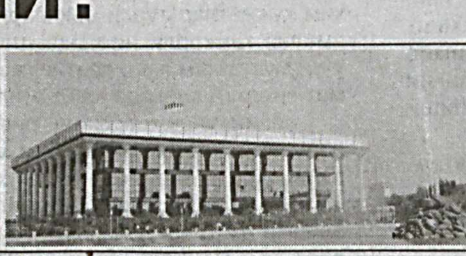

Соҳанинг норматив-ҳуқуқий асосларини яратиш борасида тегишли ҳужжатлар қабул қилинган. Инновацион ривожланиш вазирлиги, унинг қошида Инновацион ривожланиш ва новаторлик ғояларини қўллаб-қувватлаш жамғармаси ташкил этилган. Фанлар академияси фаолияти танқидий ўрганилган ва уни бугунги замон талаблари асосида тамоман ўзгартириш чора-тадбирлари кўрилган. Илмий-тадқиқот институтлари, банклар ҳамда инвесторлар учун биргаликда ишлашнинг ҳуқуқий асослари яратилган. Қонун ҳужжатларида интеллектуал мулк объектлари муаллифлари ва бизнес сектори вакилларини рағбатлантиришга қаратилган қатор енгилликлар ҳамда солиқ имтиёзлари бериш назарда тутилган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитасида Инновацион ривожланиш вазирлиги ҳамда Фанлар академиясининг илм-фаннинг иқтисодиёт реал секторига йўналтирилгани ва интеграциясини таъминлашнинг долзарб вазифалари юзасидан эшитилган ахборотларида ушбу масалалар бўйича қизғин фикр алмашилди.

Қайд этилганидек, инновациявий ғоялар, технологиялар ва лойиҳаларни ҳаётга татбиқ қилиш борасида кенг кўламли саъй-ҳаракатлар рўёбга чиқарилган. Хусусан, 17 та илмий-тадқиқот институтининг тижоратлаштириш мумкин бўлган ишланмалари намойиши ташкиллаштирилган. Айни пайтда 43 та ишланмани тижоратлаштириш бўйича амалий ишлар олиб борилмоқда.

Тижоратлаштириш ишларини самарали бошлаш учун Фанлар академиясининг энг илғор 10 та илмий-тадқиқот институти 3 та етакчи банкка бириктирилган. Умумий қиймати 80,3 миллиард сўм бўлган жами 16 та ишланма банклар томонидан танлаб олинган. Лойиҳаларни тижоратлаштиришдан олинадиган йиллик даромад жами 123 миллиард сўм бўлиб, илмий-тадқиқот институтларига йилига 25 миллиард сўм соф даромад тушириб берилиши режалаштирилган. Қатор истиқболли ишланмаларнинг бозори банклар билан ўрганиб чиқилиши йўлга қўйилган. Жумладан, 14 та илмий-тадқиқот муассасаси базасида яратилган бўлажак сармоядорлар учун илмий ишланмалардан 33 та энг истиқболлилари аниқланган.

Ҳудудларда инновацион фаолликни ошириш, уларнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишига мос илмий ишланмалар яратишни йўлга қўйиш мақсадида давлат-хусусий шериклик шартлари асосида ҳудудий инновацион марказлар ташкил этиш масаласига ҳам алоҳида эътибор қаратиляпти. Ҳозирги вақтда Қашқадарё, Навоий ва Сурхондарё вилоятларида шундай марказларни қуриш ишлари олиб борилмоқда.

Тадбирда муҳокама этилган масалалар борасида ечимини кутаётган ҳуқуқий, ташкилий, молиявий, илмий-техникавий йўналишдаги муҳим вазифалар ҳам мавжудлиги алоҳида таъкидланди. Жумладан, депутатлар фикрича, “Инновацион фаолият тўғрисида”ги қонун лойиҳасини якунига етказиш зарур. Юқори малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар аттестацияси тизимини тубдан такомиллаштириш, илмий ишлар натижаларини аниқ мақсадларга йўналтириш, уларнинг ишлаб чиқаришга жорий этилишини таъминлаш хизматини ташкил этиш, ишланмаларни тижоратлаштириш ягона марказини тузишнинг ҳуқуқий асосларини қабул қилиш долзарб бўлиб қолмоқда.

Таъкидланганидек, ҳудудларда инновацион фаолликни ошириш, уларнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишига мос илмий ишланмалар яратишни йўлга қўйишда совуққонлик билан қараш ҳолатлари учрайди. Масалан, Фарғона, Тошкент вилоятлари ва Тошкент шаҳрида марказ қурилиши учун инвесторларга ер ажратиш ҳамда инновацион марказлар барпо этиш бўйича маҳаллий ҳокимликлар томонидан аниқ амалий чоралар кўрилмаган.

Йиғилишда мутасадди раҳбарларнинг ахборотлари атрофлича муҳокама этилди. Якунда қўмитанинг тегишли қарори қабул қилинди.

Зиёда АШУРОВА.

Ўзбекистон — инсон саломатлиги қадрланадиган юрт

СОҒЛОМ ЯШАБ, ЮЗДАН ОШАЙЛИК

Ҳар бир инсон кексайиб қолганида ҳам узоқ яшаш, соғлом ва бардам бўлиш ҳақида ўйлайди. Бунинг иложи борми?

Расмий маълумотларга қараганда, мамлакатимизда юз ёшлик довондан ўтганлар сони саккиз минг нафардан ортади. Унчалик ҳам фаровон деб бўлмайдиган — фуқаролар ва Иккинчи жаҳон уруши, очлик, қаҳратонлар, вайронагарчиликлар даврида умргузаронлик қилган бу инсонларнинг узоқ умр кўриш сири нимада?

Бундай нуронийлар билан суҳбатлардан аён бўлишича, улар меҳнат фаолияти туфайли шундай улуғ ёшларга киришга муваффақ бўлганлар. Уларнинг ҳаёти доимий жисмоний ҳаракат билан тўлган. Бундай одамлар ҳамиша ҳаракатда бўлганлар, бу эса тиббиёт вакилларининг айтишича, организмни мустаҳкамлайди ва чиниқтиради, иммунитетни оширади.

— Ҳозирги кунда ҳаётимизнинг мазмунини ташкил этувчи асосий нарса — спорт. Табиийки, у билан шуғулланган ҳар ким ҳам чемпион бўлиб кетавермайди, аммо барча бош соврин — саломатлик, унга боғлиқ равишда кўтаринкилик, бардамлик ва фаровонлик, узоқ умрни қўлга киритади, — дейди Андижон олимпия захиралари махсус мактаб-интернатининг волейбол бўйича мураббийи Фарида Харутдинова. — Қўшимчасига, спорт бизни жисмонан чиниқтиради, ирода ва чидамлилик, жамоавий спорт турларида эса дўстлик ҳамда масъулият сингари кўплаб инсоний хислатларни тарбиялайди. Аммо турли гаджетлар, компьютерлар, автомат ўйинларнинг пайдо бўлиши билан ёш авлод орасида жисмоний фаолликнинг ўта паст даражаси кузатилмоқда. Масалан, ўспиринлар, айниқса, шаҳарлик болалар тўпни ҳақиқий футбол майдонида эмас, балки компьютер мониторида тепишга, чиройли бурилиш ҳаракатларини пойга мотоциклида ёки картингда эмас, компьютер ўйинчоқларида бажаришга ўргандилар. Жисмоний ривожланишнинг йўқлиги оқибатида 20 — 25 ёшга бориб бундай виртуал спортчиларда касалликларнинг бутун бошли “гулдастаси” юзага чиқади, руҳият бузилади.

Болалар ва ўсмирлар соғлиқни ёшликдан асраш нақадар муҳим эканини доим ҳам билмаслиги мумкин, аммо ёши улуғ одамларнинг ҳам ўз саломатлигига беписанд муносабатини тушуниш қийин. Кўп овқатланиш, чекиш, спиртли ичимликларга берилиш, камҳаракат ҳаёт тарзи, асаббузарлик ҳолатлари — мана шулар инсульт ҳамда инфаркт, қандли диабет, онкологик ва бошқа ёмон хасталиклар сабабчиси. Бундай ҳолатда ҳатто энг замонавий тиббий шароитлар яратиб берилса-да, узоқ яшаш ва соғлиқ ҳақида орзу қилиш ҳам бефойда.

Яратган бизга ато этган умрни узайтириш, соғлиғимизни асраш ҳақида биз кўпинча дард тутганда ва шифокорга бориш, дори ҳамда даволаниш учун оиламиз бюджетидан пул сарфлашга тўғри келган пайтдагина ўйлаймиз. Афсуски, бу харажатларни ҳисоб-китоб қилиб кўриб, нега айнан мен бемор бўлиб қолдим, дея ўзига савол берадиганлар кўп эмас. Ахир ҳаммаси оддий. Касал бўлиш — ўз саломатлигимизга бепарво муносабатда бўлганимиз учун тўланадиган товон.

Соғлиғи ҳақида қайғурадиган, узоқ ва бахтли ҳаёт кечиришни истайдиган инсон бу мақсадга албатта эришади. 110 ёшни кўрган бухоролик юртдошимиз Мустафо Бухомиддин ҳаётида илк марта ҳайдовчиликка тиббий комиссиядан ўтиш учун 1983 йилда — 105 ёшида шифохонага келган экан. Ўша вақтлардаги газеталарда ёзилишича, бу инсоннинг саломатлик ва узоқ умр кўриш сири жуда осон. Мустафо ёшлигидан жисмоний меҳнатда улғайган, кўп пиёда юриб, транспортдан камдан-кам фойдаланган, чекмаган, тўғри овқатланган.

Бутун умри спорт ва педагоглик фаолияти билан чамбарчас боғлиқ бўлган қорақалпоғистонлик 82 ёшли Юрий Кулаковнинг ҳаётини ҳам замондошларимиз учун намуна қилиб кўрсатиш мумкин. Юрий Иванович дардга чалинган пайтлари асло таслим бўлмаслик ҳақида ўзига сўз берган экан. Оёғидаги оғриқни енгиб, у Қорақалпоқ давлат университетидаги иш жойига қатнашдан тўхтамаган. Бу даргоҳда у жўшқин жараёнлар, талабалар билан мунозара ва мулоқотлар, шогирдларнинг муваффақиятлари туфайли ҳис этиладиган ёрқин кечинмалар қуршовида бўлган. Ўз суюкли жамоангнинг рақиб устидан ғалабаси нашидасига ҳеч қандай қайноқ ҳислар тенглашолмайди. У инсонга ҳаётий куч ва қувват бахш этади. Ана шуларнинг барчаси дардни енгиб ўтишга ёрдам берган. Энди эса, газетамизнинг минтақадаги мухбирининг айтишича, мазкур олий ўқув юртининг бирорта спорт тадбири ҳам, республика миқёсидаги мусобақалар ҳам Кулаков иштирокисиз ўтмайди.

Бундан 12 йил аввал Кулаковнинг 70 йиллик таваллудига бағишлаб чиқарилган “Ҳаёт — бу синов” китобида қуйидаги сўзлар бор: “...унинг ҳаёт тарзи — ёшлар ҳали узоқ вақт ўрганадиган катта бир санъатдир”. Бу фикрга қўшилмасликнинг иложи йўқ.

2017 йилда Иқтисодий тадқиқотлар маркази мутахассислари томонидан ўтказилган мониторинг натижалари шуни кўрсатдики, пойтахтда яшовчи аҳолининг деярли кўпчилигида овқатланиш рациони бир меъёрда эмас. Оқибатда уларнинг учдан бир қисми ортиқча вазндан азият чекяпти. Тошкентликларнинг 60 фоизидан зиёди камҳаракат ҳаёт тарзида яшайди ва кўпи билан кунига 20 — 30 дақиқа пиёда юради. Бутун дунёда илм-фан ва техниканинг шиддатли ривожи билан гиподинамия, камҳаракатлилик, скелет мушаклари ва юракка тушаётган юкнинг пасайиши оммавий кўриниш олди.

Илгарилари иқтисодиётнинг турли соҳаларида жисмоний меҳнат 90 фоиздан зиёдни ташкил этган бўлса, XXI асрга келиб ушбу кўрсаткич кўплаб давлатларда деярли бир фоизгача қисқариб кетди. Биз иш жойида бўлиб туриб, фақатгина клавиш ва тугмачаларни босиш билан кифояланамиз, қолганини роботлар ва механизмларнинг ўзи қиляпти, керакли манзилга автомобилда етиб оляпмиз, уйга келиб, қулай ўриндиққа жойлашиб оламиз. Замонавий одам ҳатто идиш-товоқни ҳам ўзи ювмаяпти. Унинг учун бу ишни идиш ювувчи машина бажармоқда. Хуллас, умуман жисмоний машғулотларсиз турмуш тарзи. Ахир ҳаёт, бу — ҳаракат эмасми?! Усиз эса инсон организми эрта қариши ҳам айни ҳақиқатдир.

Бироқ мазкур муаммони соғлом турмуш тарзини йўлга қўйиб тўлиқ ҳал этиш мумкин. Саломатлик ва узоқ умр кўришнинг асосий талаби қуйидаги уч омилга риоя қилиш ҳисобланади. Буни буюк аллома Ибн Сино ҳам ўз асарларида эслатиб ўтган: жисмоний машғулотлар билан шуғулланиш, овқат ва уйқуни меъёрда ушлашдир.

Ҳанузгача ўз аҳамиятини йўқотмаган мазкур қоидаларга асосланган ҳолда жаҳоннинг турли мамлакатларида фуқаролар соғлиғини сақлаш ва мустаҳкамлашга йўналтирилган давлат дастурлари амалга оширилмоқда. Масалан, АҚШда бир вақтнинг ўзида тўғри овқатланиш, аҳолини жисмоний маданият ва спорт билан ошно қилишга қаратилган қатор дастурлар ҳаётга татбиқ этиб келинмоқда. АҚШ Миллий саломатлик институти ҳисоб-китобларига кўра, профилактик соғломлаштириш тадбирларига ажратилган бир доллар лаборатория текширувларига кетадиган саккиз доллар, касалликни даволаш учун сарфланадиган 320 долларни тежаб қолар экан. Данияда шуларни инобатга олиб велоспортни ривожлантиришга катта сармоя қилинган, Германияда соғлом овқатланиш ва фаол ҳаёт тарзи тамойилларини илгари суриш бўйича “Бардам бўл!” лойиҳасини амалга оширишга киришилди.

Мамлакатимизда ҳам бу йўналишга давлат сиёсати даражасида эътибор қаратилмоқда. Ўзбекистонда жисмоний маданият ва спортни ривожлантириш устувор вазифа сифатида белгилаб берилди. Президент Шавкат Мирзиёев яқинда жисмоний тарбия ва спорт соҳасини ривожлантириш масалаларига бағишлаб ўтказган йиғилишида мутахассисларга мамлакатимизда спортни оммалаштириш юзасидан беш йиллик миллий концепция ишлаб чиқиш бўйича топшириқ берди. Аҳолини жисмоний тарбия билан мунтазам шуғулланиб, соғлом ҳаёт кечиришга жалб этиш, шу орқали касалликларнинг олдини олиб, одамларнинг умрини узайтириш концепциянинг асосий йўналиши ва натижаси бўлиши кераклиги таъкидлаб ўтилди.

Тарихдан узоқ умр кўриш бўйича кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Уларнинг айримларини айтиб ўтамиз. Жумладан, шотландиялик балиқчи Генри Женкинс (1501 — 1670) 169 йил, туркиялик аёл Фотима Хоним 164 йил, венгриялик Янош Ровен 172 йил умр кўрган. Бутун умр жисмоний тарбия билан шуғулланган грузиялик Егор Короев 157 йил, озарбайжонлик қишлоқ хўжалиги ишчиси Маҳмуд Эйвазов 152 йил яшаган. Унинг меҳнат фаолияти 130 йилдан ошиб кетган. Англиялик Фома Карне эса черков китобларидаги қайдларга кўра, 207 йил ҳаёт кечириб, 12 қиролдан кўра кўпроқ умр кўрган. Афсоналарга кўра, хитойлик файласуф Лао Цзи 200 йил яшаган экан.

Демак, ҳар бир инсон ўз ҳаётини асрга тенглаштириш, бақувват бўлиб, ҳаётдан завқланиб яшаш қувватига эга. Хуллас, ҳар кимда танлаш имконияти бор: спорт билан шуғулланиш ёки ҳар куни жуда бўлмаганда ярим соат жисмоний машқларни бажариш ва фаол бўлиш, турли касалликларга нисбатан иммунитет ҳосил қилиб, узоқ умр кўриш. Бизга берилган ана шу бебаҳо имкониятдан ихтиёрий равишда юз ўгириш фойдалими ёки йўқ, буёғини ўзингиз ҳал этинг ва хулоса чиқаринг.

Санжар УСМОНОВ.

Дунё нигоҳи

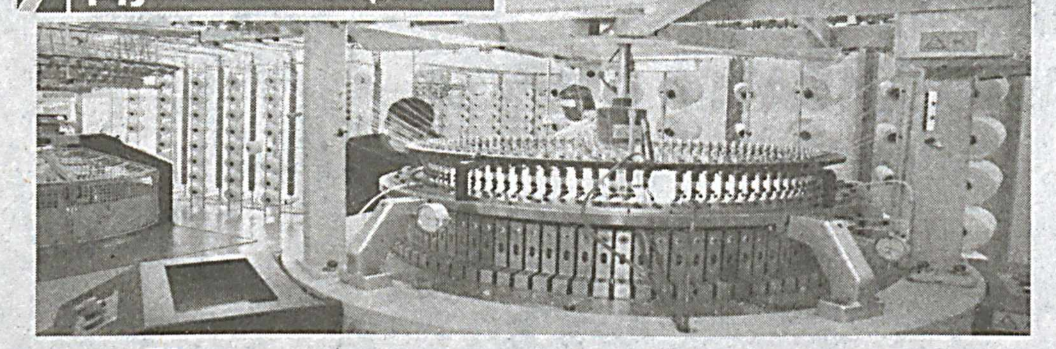

«ЎЗБЕКИСТОН ТЕЗ ОРАДА ТЎҚИМАЧИЛИК БОЗОРИДА ЕТАКЧИ ЎРИННИ ЭГАЛЛАЙДИ»

Америка Қўшма Штатлари Меҳнат вазирлигининг Ўзбекистонда етиштирилган пахтани "Болалар меҳнатидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқарилган товарлар рўйхати"дан чиқариш тўғрисидаги қарори ўтган ҳафтанинг муҳим воқеаларидан бири бўлди.

Хорижий оммавий ахборот воситаларида ушбу мавзуга доир билдирилган фикр-мулоҳазаларда мазкур қарор табиий ва узоқ кутилган воқеа сифатида эътироф этилмоқда. Зеро, республикамизда сўнгги йилларда фуқароларнинг меҳнат ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасида салмоқли ютуқларга эришилгани барчага аён.

Жумладан, Вашингтонда чоп этиладиган **"Ecotextile"** журналида маълум қилинганидек, жорий йилнинг 20 сентябрь куни АҚШ Меҳнат вазирлиги болалар меҳнатининг энг ёмон шакллари тўғрисидаги ҳисоботни эълон қилди. Ҳужжатда Ўзбекистон тўртинчи ўриндан иккинчи ўринга кўтарилди. Меҳнат ҳуқуқларини ҳимоя қилиш соҳасида "қонунчилик билан тартибга солиш, ҳуқуқни қўллаш, саъй-ҳаракатларни мувофиқлаштириш, ҳукумат сиёсати ва ижтимоий дастурлар билан боғлиқ айрим жиҳатлар бўйича салмоқли чоралар кўрган мамлакатлар" тоифасига кирди.

Ўз навбатида, **"The Calvert Journal"** нашрида берилган шарҳда Президент Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан Ўзбекистонда мажбурий меҳнатни бартараф этиш ҳамда бу борада хорижий ҳамкорлар, айниқса, Халқаро меҳнат ташкилоти билан алоқаларни ривожлантириш бўйича жиддий чора-тадбирлар амалга оширилаётгани таъкидланади.

"2018 йил январда Ўзбекистон вакиллари илк бор Нью-Йоркдаги "TexWorld USA" халқаро тўқимачилик кўргазмасида қатнашди. Февраль ойида эса Халқаро меҳнат ташкилоти Ўзбекистон болаларни меҳнатга тизимли тарзда жалб қилишни тўхтатганини эътироф этди".

Буюк Британиянинг **"Just-Style" газетаси** журналистлари Ўзбекистон учун жаҳон бозорига "оқ олтин"ни ва унинг асосида тайёрланган тайёр маҳсулотларни экспорт қилиш бўйича янги имкониятлар очилмоқда, деб ҳисоблайди. Кейинги йилларда республика ҳукумати пахта-тўқимачилик ишлаб чиқаришини ташкил этишнинг замонавий, самарали ва атроф-муҳитни асрайдиган шаклларини жорий этишга алоҳида эътибор қаратмоқда. Бу ер ва сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш, ҳосилдорликни ошириш ва пахта хом ашёсини ўз вақтида йиғиб-териб олишга кўмаклашади. Энг муҳими, пахтани чуқур қайта ишлаш ва юқори қўшилган қийматга эга маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш режалаштирилган.

Буюк Британиянинг яна бир газетаси, 1935 йилдан буён Қироллик жуғрофий жамияти (Royal Geographical Society) томонидан чоп этиб келинаётган **"Geographical" нашрида** 2017 йил сентябрь ойида Президент Шавкат Мирзиёев илк бор ушбу масалани БМТ Бош Ассамблеясининг навбатдаги сессияси чоғида жаҳон ҳамжамияти олдида глобал даражада кўтаргани қайд этилади.

"Ўз нутқида Ўзбекистон раҳбари Халқаро меҳнат ташкилоти билан ҳамкорликда мамлакатда мажбурий ва болалар меҳнатини бартараф этиш борасида самарали чора-тадбирлар амалга оширилгани тўғрисида ахборот берди. Шу йилнинг ўзида ҳукумат томонидан бюджет ташкилотлари ходимлари пахта теримига жалб қилинмаслиги ҳақида яна бир бор баёнот берилди".

Ҳиндистоннинг **Мудофаа тадқиқотлари ва сиёсий таҳлил институти** веб-сайтида жойлаштирилган мақолада таъкидланганидек, жаҳон тўқимачилик бозорида Ўзбекистондек йирик давлатнинг фаоллашуви "ўйин қоидалари"ни ўзгартириши ва бутунжаҳон пахта савдоси ҳажмига жиддий таъсир кўрсатиши мумкин:

"Республика юқори сифатли ипакни экспорт қилувчи етакчи давлатлардан бири эканлигини ҳам ёдда тутмоқ лозим. Пахтачилик соҳасида юз бераётган ижобий ўзгаришларни ҳисобга олган ҳолда, тез орада Ўзбекистон тўқимачилик бозорида етакчи ўринни эгаллайди, деб тахмин қилиш мумкин".

Анвар МИРЗАЕВ
(«Халқ сўзи») тайёрлади.

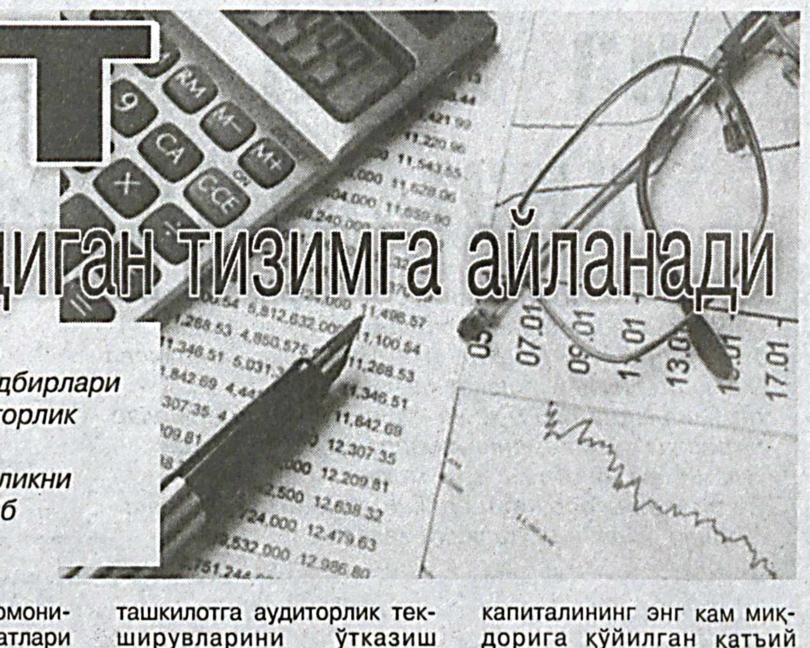

АУДИТ
қулай бизнес муҳити яратадиган тизимга айланади

Яқинда Президентимиз "Ўзбекистон Республикасида аудиторлик фаолиятини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорга имзо чекди. Мазкур ҳужжат аудиторлик соҳасини ривожлантириш мақсадида қонунчиликни такомиллаштириш, халқаро ташкилотлар билан ҳамкорликни йўлга қўйиш ва кадрлар тайёрлаш тизимини қайта кўриб чиқишгача бўлган жараёнларни қамраб олган.

Хўш, аудит нима? Бизнесга алоқадор бўлган корхона ёки ташкилотнинг молия-хўжалигини холис ўрганиб, ундаги маблағ тўғри сарфланаётганини аниқлаб берадиган хизмат шу ном билан аталади. У Ўзбекистон бозори учун янгилик эмас. Ҳаётида бир марта бўлса ҳам корхонага бош бўлган, бизнес қилиб, хўжалик юритган киши учун аудит фаолиятининг барча жараёни таниш. Корхона маблағ харжи билан боғлиқ ишларни бир элакдан ўтказиш, йил якунида акциядорлар олдида бошни баланд кўтариб ҳисобот бериш учун деярли барча тадбиркору давлат улуш тиккан корхоналар мажбурий, гоҳида ихтиёрий ҳолда аудит хизматидан фойдаланади. Айниқса, бизнесда очиқлик ва ҳалоллик тамойиллари жорий этилаётган, тадбиркорлик субъектлари, йирик корхоналар сони кўпайиб, иқтисодиёти жаҳон бозорига мослашаётган юртимизда малакали аудит хизматига бўлган талабнинг ортиб бориши турган гап.

Тўғри, бизда аудит хизматларини кўрсатиш тизими йиллар давомида ўзига хос шаклда ривожланиб борди. Соҳанинг меъёрий-ҳуқуқий ва услубий базаси яратилди. Лекин бугунги бизнес юритиш қоидалари ўзгариб, такомиллашиб бораётган бир пайтда шуларнинг ўзини етарли, деб бўлмайди. Очиқчасига тан олсак, биздаги аудиторлик ташкилотларига ишонч пастлиги ҳамда улар ўтказган текширувлар хулосалари кўп ҳолларда ясама эканлиги, мазкур хизматдан фойдаланишда носоғлом рақобат муҳити шаклланиб қолгани, соҳада фаолият юритадиган мутахассисларни ўқитиш ва малакасини ошириш ишлари фақат расмиятчиликдан иборатлиги мамлакатдаги аудит бозори ривожига, четдан сармоя кириб келишига салбий таъсир кўрсатаётганди. Айни чоғда тизимда халқаро меъёрларга амал қилинмаётгани хорижий инвесторларда маҳаллий компаниялар молиявий ҳисоботлари тўғрилиги юзасидан шубҳа уйғотаётгани ҳам бор гап. Шу боис давлатимиз раҳбари томонидан аудиторлик хизматлари бозорини ривожлантириш учун шароитларни янада яхшилаш ва халқаро стандартларга мос замонавий аудиторлик фаолиятини йўлга қўйиш учун юқорида номи айтиб ўтилган қарор имзоланди.

Миллий аудиторлик фаолиятини ривожлантиришнинг устувор йўналишлари:

- Аудиторлик фаолияти тўғрисидаги қонун ҳужжатларини такомиллаштириш.
- Аудиторлик ташкилотларини халқаро аудиторлик тармоқларига жалб қилиш.
- Ёшларни аудиторлик касбига жалб қилиш.
- Аудиторлар республика жамоат бирлашмаларининг халқаро аудит стандартларини ўрнатувчи халқаро ташкилотлар билан ўзаро ҳамкорлигини йўлга қўйиш.

Аудит тизимидаги асосий муаммолар:

- Аудиторлик ташкилотларига ишончнинг пастлиги.
- Аудит текширувлари хулосаларининг айрим ҳолларда ясама эканлиги.
- Аудит хизматидан фойдаланишда носоғлом рақобат муҳитининг шаклланиб қолгани.
- Соҳада фаолият юритадиган мутахассисларни ўқитиш ва малакасини ошириш ишлари расмиятчиликдан иборатлиги.

Мазкур ҳужжат билан аудит фаолиятини ривожлантиришнинг устувор йўналишлари белгилаб берилди. Аудиторлик фаолияти тўғрисидаги қонун ҳужжатларини такомиллаштириш, ёшларни шу касбга, фаолияти шунга ихтисослаштирилган ташкилотларни эса халқаро аудиторлик тармоқларига кенг жалб қилиш, аудиторлар республика жамоат бирлашмаларининг халқаро аудит стандартларини ўрнатувчи халқаро ташкилотлар билан ўзаро ҳамкорлигини йўлга қўйиш шулар жумласидандир. Шунингдек, миллий аудит тизимини ривожлантириш бўйича 5 та йўналиш, 15 банддан иборат чора-тадбирлар режаси тасдиқланди.

— Ҳужжатга асосан, 2019 йилнинг 1 январидан аудиторлик фаолиятига қўйиладиган талаблар енгиллаштирилмоқда, — дейди Молия вазирлиги Бухгалтерия ҳисоби ва аудит услубиёти бошқармаси бўлим бошлиғи Шарофиддин Ҳайдаров. — Яъни "аудиторлик ташкилоти" деган мақомга эга бўлиш учун тадбиркорлик субъектлари аввало давлат рўйхатидан ўтиши, аудиторлик ташкилотлари реестрига киритилиши керак. Ҳозирги кунда аудиторлик ташкилотини ташкил этиш учун муддат 3 ой қилиб белгиланган. Эндиликда фаолият учун олинган лицензия мазкур ташкилотга аудиторлик текширувларини ўтказиш ҳуқуқини берадиган эди. Аудиторлик ташкилотининг устав капитали эса фаолиятни амалга ошириш учун восита бўлиб, мол-мулки, хусусан, пул маблағи ҳисобидан шакллантирилади. Аудиторлик ташкилоти 6 та штат бирлигига эга ва уларнинг 2 та ходими халқаро сертификатга эга бўлиши зарур, деган талаб бекор қилинди. Шулардан мос ҳолда хўжалик юритувчи субъектни битта аудиторлик ташкилоти томонидан кетма-кет текширувдан ўтказиш муддати халқаро талабга кўра аудит ташкилоти учун 3 йилдан 7 йилгача узайтирилди.

Ҳужжатга асосан, аудиторлик ташкилотлари ишининг сифатига баҳо бериш тизими ўзгаради. Эндиликда бу вазифага Молия вазирлиги бош-қош бўлади. Вазирлик республика жамоат бирлашмалари билан биргаликда халқаро стандартлар бўйича аудиторлик ташкилотлари фаолиятини ташқи назоратдан ўтказиб боради.

Қолаверса, тизимга халақит бераётган яна бир чеклов ҳам олиб ташланди. Жумладан, аудиторлик ташкилотлари устав капиталининг энг кам миқдорига қўйилган қатъий талаб ва аудиторлик ташкилоти раҳбарларини аттестациядан ўтказишга оид мажбуриятлар бекор қилинди.

Ҳужжатга кўра, корхоналарга аудит текшируви зарурлиги ҳам аниқ қилиб белгилаб қўйилди. Яъни 2020 йил 1 январдан бошлаб активларининг баланс қиймати энг кам иш ҳақининг 100 минг баробаридан, маҳсулотлар, хизматлари реализация қилишдан тушган маблағ энг кам иш ҳақининг 200 минг баробаридан ошган ва ходимлари сони 100 кишидан ортиқ бўлган ташкилотлар ҳар йили мажбурий аудит текширувидан ўтказилади.

Текширувлар Бухгалтерларнинг халқаро федерацияси томонидан нашр этиладиган аудит бўйича халқаро стандартлар асосида амалга оширилади. Унинг натижалари Молия вазирлигининг доимий назоратида бўлади. Айнан шу мақсадда вазирлик таркибида Аудиторлик ташкилотлари билан ишлаш бўлими ташкил этилмоқда.

Қарор билан яна бир ўзгариш қилинди, яъни аудиторлик малака сертификати дастлаб беш, кейин ўн йилга ва ундан кейин муддатсиз даврга берилади.

Давлат солиқ қўмитаси ҳам бу йўналишда ишлашни ишончли олиб боради. Ҳар бир аудит жараёнининг ва корхоналарнинг молиявий ҳолатининг шаффофлигини таъминлаш мақсадида қўмита ҳар йили 1 майга қадар мажбурий аудиторлик текширувини ўтган хўжалик юритувчи субъект ва аудиторлик ташкилотлари ҳақидаги маълумотларни, текширув хулосаларининг нусхаларини ўз веб-сайтида жойлаштириб боради.

Бу ҳали ҳаммаси эмас. Тошкент молия институти тегишли вазирлик ва идоралар билан биргаликда халқаро амалиётни ўрганиб чиқиб, 2018/2019 ўқув йили бошидан бухгалтерия ҳисоби ва аудит соҳасидаги ўқув режалари ҳамда дастурларини такомиллаштириб, таълимга инновацион усулларни жорий қилади.

Қарор асосида миллий аудит бундан буён фақат текширув эмас, айни чоғда қулай бизнес муҳитини яратишга ҳисса қўшадиган тизимга айланади.

Бош прокуратура ҳузуридаги Ахборот-таҳлил мультимедиа маркази материаллари асосида Зокир ХУДОЙШУКУРОВ тайёрлади.

ҚАЙТА МОЛИЯЛАШ СТАВКАСИ ЎЗГАРДИ. НЕГА?

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви қайта молиялаш ставкасини 2018 йилнинг 25 сентябридан йиллик 14 фоиздан 16 фоиз этиб белгилади. Мазкур қарор сўнгги ойларда юзага келган ташқи иқтисодий вазиятни инобатга олган ҳолда қабул қилиниб, инфляцион кутилмаларнинг ошиши, маъмурий тартибга солинадиган нархларнинг ўсиши ва валюта алмашув курси ўзгаришининг ички нархларга таъсири кучаяётган шароитларда инфляцион босимни пасайтиришга йўналтирилган.

ДОЛЗАРБ МАВЗУ

Йиллик инфляция суръатларининг секинлашиб боришига қарамасдан, инфляцион хатарларнинг кучайиши ҳисобига келгусида ушбу динамиканинг ўсиш томонга ўзгариши эҳтимоли кескин ошди. Пул-кредит сиёсатининг қатъийлаштирилиши бу каби хатарлар ва инфляцион кутилмалар пасайишига хизмат қилади.

Хўш, айни пайтда мамлакатимизда инфляция даражаси қандай ва келгусида қай даражада бўлади?

Марказий банкдан тақдим этилган маълумотларга қараганда, инфляция даражаси жорий йилнинг август ойида ҳам дастлабки таҳлиллар доирасида пасайишда давом этиб, 15,7 фоизни ташкил қилди. Буни мева-сабзавотлар нархлари мавсумий арзонлашиши ҳамда 2017 йилдаги пул массаси ошиши ва миллий валюта девальвациясининг инфляция даражасига таъсири камайиб бориши билан изоҳлаш мумкин.

Марказий банк томонидан 2018 йилнинг бошида иқтисодий ривожланишнинг базавий дастурига мувофиқ, йил якуни бўйича инфляция даражаси 11,5 — 13,5 фоиз оралиғида бўлиши кутилган эди. Аммо юзага келган ҳолат монетар сиёсатнинг 2018 йилга мўлжалланган асосий йўналишлари ва кейинги пул-кредит сиёсати шарҳларида қайд этилган инфляцион хатарларнинг кучаётганлигини кўрсатмоқда. Бу эса, аввало, ташқи омиллар таъсирида сўмнинг "реал самарали алмашув курси"нинг ошиб бораётганлиги, кредитлаш ҳажмининг юқори суръатларда ўсиши натижасида иқтисодиётда истеъмол ва инвестиция талабининг кучайиши, маъмурий тартибга солинадиган нархларнинг кутилган даражага нисбатан юқорироқ оширилиши, шунингдек, электр энергияси ва табиий газ тарифларининг бозор шароитларига мослаштирилишининг кутилаётганлиги, бюджет харажатларининг прогноз кўрсаткичларидан юқори бўлиши ва умумлаштирилган Давлат бюджетининг мувозанатли ижросини таъминлаш бўйича хатарларнинг ортиши билан изоҳланади.

Бугунги кунда ташқи иқтисодий ҳолат ва унинг таъсирида ички бозордаги ўзгаришлар натижасида август ойи якуни бўйича қисқа муддатли кутилмаларнинг июль ойига нисбатан ўсиши кузатилди. Узоқ муддатли инфляцион кутилмалар жорий йилнинг II чорагида нисбатан юқори, лекин барқарор бўлган бўлса, июль ойидан уларда ҳам ўсиш динамикаси кузатила бошланди.

Шунингдек, миллий валютанинг АҚШ долларига нисбатан алмашув курси бўйича кутилмаларнинг август ойида сезиларли ошиши кузатилди. Ушбу ҳолат ҳам келгусида инфляцион кутилмаларнинг қўшимча равишда ошишига олиб келиши мумкин. Шулар ҳисобга олинган ҳолда, 2018 йил учун инфляциянинг дастлабки прогноз кўрсаткичлари қайта кўриб чиқилиб, йиллик инфляция прогнози 16-17 фоизгача оширилди.

Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, жорий йил якуни бўйича иқтисодиётнинг ўсиш суръати 5,0–5,2 фоиз оралиғида бўлади. Иқтисодиётнинг асосий тармоқлари бўйича белгиланган таркибий ислоҳотлар ва давлат корхоналарининг босқичма-босқич барқарор даромадлилик кўрсаткичларига чиқиши 2019 йил ва ундан кейинги йилларда ЯИМ реал ўсиши суръатларининг ошишига ижобий таъсир кўрсатади. Асосий капиталга йўналтирилган инвестициялар, шу жумладан, ҳукуматнинг инвестицион характердаги харажатларининг юқори ўсиш суръатлари ҳамда истеъмол талабининг ошиши ташқи омилларнинг иқтисодий ўсишга салбий таъсирини юмшатиш имконини беради.

Хусусан, қурилиш, айниқса, уй-жой қуриш ишларининг ортиши ва инфратузилмани ривожлантириш бўйича лойиҳаларнинг амалга оширилиши ушбу тармоқлар ва уларга туташ соҳаларда қўшимча иш ўринларини яратишга хизмат қилади. Шу билан бирга, асосий савдо-ҳамкор мамлакатлардаги иқтисодий ва молиявий барқарорлик ўрта муддатли истиқболда миллий иқтисодиётимиз ривожланишининг муҳим шарти ҳисобланади.

2018 йилнинг биринчи ярим йиллиги якунлари бўйича тўлов баланси жорий операциялар ҳисобвараги қолдиғи -1,1 млрд. АҚШ долларини ташкил этди. Бу, асосан, ускуналар, технологик линиялар, хом ашё ва ишлаб чиқаришга мўлжалланган бошқа товарлар импортининг юқори суръатларда ўсиши билан изоҳланади.

2018 йилнинг II чорагида валюта тушумларининг ортиши монетар олтинни сотиб олиш натижасида вужудга келган қўшимча ликвидликни ўз вақтида стерилизация қилиш борасидаги Марказий банк имкониятларини қисман чеклади.

Шу билан бир қаторда, 2018 йилнинг август ва сентябрь ойларида бюджет ва бюджетдан ташқари жамғармалар маблағларининг ишлатилиши маълум даражада кўпайиши кузатилмоқда. Бу ҳам, ўз навбатида, банк тизимидаги ликвидликнинг қўшимча ошишига олиб келмоқда. Натижада банклар ликвидлилигининг маълум даражада ошиши кузатилиб, ушбу ҳолат банклараро пул бозоридаги (июндаги 13,1 фоиз ва июлдаги 12,8 фоиздан августдаги 10,6 фоизгача) ва депозитлар бўйича фоиз ставкаларининг пасайишида ўз аксини топди.

Қайта молиялаш ставкасининг оширилиши мажбурий резервларни шакллантириш механизми ўзгариши билан бир қаторда, депозитлар бўйича ижобий реал фоиз ставкаларини таъминлаш орқали сўмдаги жамғармаларнинг жозибадорлигини ҳамда истеъмол ҳажмининг мувозанатли ўсишини қўллаб-қувватлайди. Шу орқали банк тизимидан пул ресурслари чиқиб кетиш хатарини пасайтиради.

Қайта молиялаш ставкасининг оширилиши, биринчи навбатда, инфляцион кутилмалар ва ташқи инфляцион омилларнинг кучайиши билан боғлиқ хатарларни минималлаштиришга қаратилган.

Ажратилаётган кредит қўйилмаларининг қарийб ярми давлат дастурлари доирасидаги кредитлар ҳиссасига тўғри келиши, шунингдек, 2018 йилнинг 1 октябридан бошлаб жорий этиладиган мажбурий резервлар бўйича янги нормативлар депозитлар бўйича фоиз ставкалари ошганда ҳам кредитлар бўйича ставкаларни ошириш заруратини камайтириб, банкларга фоиз юкламасини пасайтириш имконини беради. Бу, ўз навбатида, мазкур қарор иқтисодий ўсиш суръатларига салбий таъсир кўрсатмаслигидан далолат беради.

Марказий банк пул-кредит сиёсатини юритишда инфляцион хатарларни диққат билан кузатиб боради ва келиб тушаётган маълумотлар таҳлилига асосланган босқичма-босқичли ёндашувдан фойдаланади.

Д. УЛУҒМУРОДОВ тайёрлади.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2018 йил 25 сентябрдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона ва бошқа мажбурий тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:)*

1 АҚШ доллари	8079,28
1 евро	9492,35
1 Россия рубли	121,46
1 Англия фунт стерлинги	10564,47
1 Япония иенаси	71,78
1 Жанубий Корея вони	7,25
1 Кувайт динори	26702,18
1 Малайзия ринггити	1957,19
1 Канада доллари	6256,70
1 Хитой юани	1178,44
1 Сингапур доллари	5923,23
1 Швейцария франки	8429,97
1 БАА дирҳами	2199,88
1 Миср фунти	452,11
1 Австралия доллари	5888,99
1 Туркия лираси	1284,12
1 СДР	11352,60
1 Украина гривнаси	288,13
1 Польша злотийси	2204,50

**) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.*

Биз энди келажак хизматидамиз

Бу галги янги ўқув йили, биз ўқитувчилар учун қўшалоқ қувонч билан бошланди. Чунки айнан 5 сентябрь куни Президентимиз Шавкат Мирзиёев "Халқ таълимини бошқариш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармонни имзолади. Ушбу ҳужжат кўлами, аҳамияти, мазмун-моҳияти билан ўқитувчининг обрў-эътиборини, жамиятда нуфузини, қадрини, қаддини кўтаришга қаратилган.

1 ОКТЯБРЬ — ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАР КУНИ

Ушбу тарихий ҳужжат билан танишган ҳамкасбимиз борки, қувонч билан: "Мана, бўлар экан-ку" деб фахрланяпти. Бугунги ислоҳотлардан суюниб, эртанги кунга бўлган ишончимиз ортиб бораётган бир пайтда мазкур Фармоннинг қабул қилингани нур устига нур бўлди.

Президентимиз ташаббуси ва эътибори туфайли соҳада олиб борилаётган ислоҳотлар ўқувчиларнинг билим олишга бўлган қизиқиши ва иштиёқини кучайтиришга, ўқитувчилик касбининг нуфузини тиклаш ҳамда оширишга қаратилгани билан аҳамиятлидир. Жумладан, давлатимиз раҳбарининг 2018 йил 14 августда қабул қилинган "Ёшларни маънавий-ахлоқий ва жисмоний баркамол этиб тарбиялаш, уларга таълим-тарбия бериш тизимини сифат жиҳатидан янги босқичга кўтариш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори ҳам бу борада кенг имкониятларни очмоқда.

Мазкур ҳужжат педагог ходимларнинг ижтимоий мавқеини юксалтириш, уларни моддий ва маънавий рағбатлантириш, юксак маънавиятли, қатъий ҳаётий позицияга эга, фидойи ва ватанпарвар ёшларни тарбиялашга оид ишларни давр руҳига мос тарзда такомиллаштиришга қаратилган. Айни пайтда умумтаълим муассасалари, шу жумладан, ихтисослаштирилган мактаблар, санъат ва маданият, олимпия захиралари мактаб-интернатлари, академик лицейлар битирувчиларига аъло билими, намунали хулқи ҳамда жамоат ишларида фаоллиги учун олтин ва кумуш медаллар таъсис этилгани ҳам юртдошларимиз, кенг жамоатчилик, зиёлилар томонидан мамнуният билан кутиб олинди.

Шунингдек, Фармонда ниҳоятда муҳим вазифалар белгиланган. Жумладан, 2019 йил 1 январдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси томонидан туманлар ва шаҳарлар кесимида танлаш асосида умумтаълим муассасалари фаолияти самарадорлиги бўйича рейтинг тузилади. Бу жуда оқилона фикр. Сабаби ўзаро рақобат бор жойда ўсиш, ўзгариш бўлади. Қолаверса, умумтаълим муассасалари ходимлари бўлган пенсионерларга, уларнинг ушбу муассасалардаги фаолияти асосий иш жойи ҳисобланган тақдирда, пенсия тўлиқ миқдорда тўланиши ҳам адолатли хулосадир. Негаки, тажрибали ўқитувчилар ҳозир сув ва ҳаводек зарур. Афсуски, аксарияти пенсияда эканлиги боис улардан фойдаланиш олмаётганди. Сабаби аён: келинг, ишланг десангиз, йўқ нафақамни кесишади, дейди. Энди эса бундай ҳолатларга барҳам берилди.

Яна бир аччиқ ҳақиқат шуки, ўтган йиллар давомида ўқитувчининг жамиятдаги обрўси пасайган эди. Хусусан, ҳашарлар, кўча-кўйни тозалаш ўқитувчининг гарданига юкланди. Турли "йиғди-йиғди"лар ҳам педагоглар зиммасига тушди. Бундай ҳолат, биринчи галда, муаллимни ўз касбидан совитди. Ўз устида тинимсиз ишлаб, ёш авлод таълим-тарбиясига масъул бўлган фидойи касб эгалари асоссиз текширувлардан ҳам чарчади. Натижада қоғозбозлик ишлари авж олиб кетди.

Таълим тизимига айрим мутасаддиларнинг панжа ортидан қараши оқибатида замонавий дарсликлар яратиш, илғор технологияларни жорий этиш, мактабларни таъмирлаш масалаларида қатор муаммолар йиғилиб қолган эди. Айниқса, кимё, физика лабораторияларига керакли жиҳозлар ўз вақтида етказиб берилмаганини ҳам кўпчилик яхши билади.

Ҳадемай, касб байрамимизни нишонлаймиз. Ана шундай қувончли кунлар арафасида комил ишонч билан айтамизки, тизимдаги муаммо ва камчиликлар бутунлай бартараф топади. Президентимизнинг ғамхўрлиги ва эътибори, ўқитувчи ҳамда мураббийларни таълим сифатини тубдан яхшилашга ундайди. Бошқача айтганда, энди бор билим ва салоҳиятимизни ишга соладиган фурсат етди.

Муҳтарам ҲАСАНОВА,
«Меҳнат шуҳрати» ордени соҳиби,
Боёвут туманидаги
19-умумий ўрта таълим мактаби директори.

«ЎЗБЕКИСТОН СОВҒАЛАРИ» ХОРИЖЛИКЛАРНИ ҲАМ ҲАЙРАТГА СОЛДИ

Пойтахтимизнинг Сайилгоҳ кўчасида "Ўзбекистон совғалари" биринчи республика кўргазма-савдоси бўлиб ўтди. Унда 135 нафардан ортиқ ҳунармандлар 32 йўналиш бўйича қатнашди. Ҳунармандчилик буюмларида акс этган миллийлик хорижлик сайёҳлар билан бир қаторда, пойтахт аҳолиси ва меҳмонларида ҳам катта қизиқиш уйғотди.

Кўргазма

— Бу ерда намойиш қилинган камалак тусли адраслар, ҳарир шарфлар, рўмоллар гўзаллиги билан мени ром этди, — дейди Жанубий Африка Республикасининг Йоханнесбург шаҳридан келган сайёҳ Пийнн Клемсон хоним. — Бу кўргазмадан жуда кўплаб суратлар олдим. Уларни юртдошларимга тезроқ кўрсатгим учун ошиқяпман.

— Отам телпакдўзлик касби билан шуғулланган, — дейди кўргазма-савдо иштирокчиси, Зангиота туманилик якка тартибдаги тадбиркор Арофат Йўлдошева. — Болалигимда телпаклардан ортган қийқимларни бир-бирига улаб, қўғирчоқлар тикишни яхши кўрардим. Бора-бора қизиқишларим қатъий мақсадга айланди. Эндиликда бу фаолиятни оилавий бизнесга айлантириб, оиламиз аъзоларидан ташқари, яна ўн нафар кишини иш билан таъминладик. Кўргазмага биз олиб келган қўғирчоқларга катта қизиқиш билдирилмоқда.

Мазкур ижодий лойиҳа Республика "Ҳунарманд" уюшмаси томонидан Савдо-саноат палатаси, Маданият, Халқ таълими, Жисмоний тарбия ва спорт вазирликлари, Бадиий академия, Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси, Тошкент шаҳар ҳокимлиги ҳамда Ўзбекистон ёшлар иттифоқи билан ҳамкорликда ташкил этилди. Хорижлик сайёҳларга юз минг долларлик, пойтахт аҳолиси ва меҳмонларига 350 миллион сўмлик ҳунармандлар буюмлари сотилди.

Тадбир якунида турли номинациялар бўйича ғолибликни қўлга киритган ҳунармандларга диплом ва эсдалик совғалар топширилди.

Сурайё РАВШАНОВА.

Ҳасан ПАЙДОЕВ олган суратлар.

МАҚОМ — НОЁБ БОЙЛИК, САНЪАТИМИЗ ГУЛТОЖИ

Мамлакатлар ўртасидаги дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш, ўзаро алоқаларни ривожлантиришда санъатнинг ўрни алоҳида аҳамиятга эга. У элларни бирлаштиради, қалбларни туташтиради. Бунга биз Президентимиз Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан 6 — 10 сентябрь кунлари Шаҳрисабзда ўтказилган Халқаро мақом санъати анжумани мисолида яна бир карра гувоҳ бўлдик.

ФАХР

Мазкур форум юқори савияда ташкил этилганлиги, бутун дунё маданият ва санъат аҳлида катта қизиқиш уйғотганлиги билан ажралиб турди. 73 давлатдан келган хорижлик санъат ихлосмандлари, дипломатик корпус вакиллари, хонанда ва созандаларни ҳам бирдек мафтун этган жиҳат бу — қадимий Оқсаройдаги жозиба, тарих ва замонавийликни ўзида мужассам этган чиқишлар, маҳаллий фольклор ансамблларининг лапару алёрлари бўлди. Шу билан бирга халқимизнинг меҳмондўстлиги, самимияти, куй ва навони қадрлаши ҳам меҳмонларни ҳайратлантирди, ҳавасини келтирди.

Ёшларимизни миллий қадриятларимизга ҳурмат руҳида тарбиялаш, улар қалбида мумтоз санъатимизга муҳаббат уйғотишда бу каби тадбирларнинг аҳамияти беқиёс. Президентимиз Шавкат Мирзиёев Халқаро мақом санъати анжуманининг очилиш маросимида таъкидлаганидек: "Бу ноёб бойликни кўз қорачиғидек асраб-авайлаш, ундан дунё аҳлини баҳраманд қилиш, келгуси наслларга безавол етказиш турли қитъа ва мамлакатлар вакилларини бу гўзал масканда мужассам этган анжуманимизнинг асосий мақсадидир".

Халқаро санъат байрамида Буюк Британия, Қувайт, Баҳрайн, Ҳиндистон, Тожикистон, Эрон каби мамлакатлардан келган санъаткорларнинг чиқишлари фестивалга ўзгача жозиба бағишлаган бўлса, японияликлар ўзбек халқига нисбатан юксак ҳурмати ва эҳтиромини миллий қўшиқларимизни ижро этиш орқали кўрсатди. Бу эса минглаб санъат мухлислари, халқимизни беҳад қувонтирди. Тинчликни тараннум этиш, халқларни эзгуликка ундаш, фарзандларимизни азалий урф-одатларимизга садоқат руҳида тарбиялашдек улуғвор мақсадларни ўзида мужассамлаштирган мазкур анжуман бардавом бўлиб, дилларни хушнуд айлайверсин.

Иқбол ТОШПЎЛАТОВА,
Ўзбекистон давлат консерваторияси доценти.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон мусулмонлари идораси

2018-2019 йилги ҳаж ва умра мавсумларининг зиёратчилари учун тўрт валентлик, бир дозалик ACYW-135 менингококк вакцинаси ва мавсумий грипп вакцинасини сотиб олиш юзасидан тендер эълон қилади.

Ҳисоб-китоб миллий валютада пул ўтказиш йўли билан амалга оширилади.

Маълумот учун телефон: (+99871) 240-18-58.

804R/426

Ўзбекистон мусулмонлари идораси

2018-2019 йилги ҳаж ва умра мавсумларининг зиёратчилари учун Ўзбекистон рамзи туширилган камзул ва сумка тикиб бериш юзасидан тендер ўтказилишини эълон қилади.

Ҳисоб-китоб миллий валютада пул ўтказиш йўли билан амалга оширилади.

Маълумот учун телефон: (+99871) 240-18-58.

805R/426

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ЕР ТУЗИШ ИЛМИЙ-ЛОЙИҲАЛАШ ИНСТИТУТИ («ЎЗДАВЕРЛОЙИҲА»)

қуйидаги ихтисослик бўйича 2019 йил учун танлов эълон қилади:

Таянч докторантура (PhD)
06.01.10 — Ер тузиш, кадастр ва ер мониторинги — 4 ўрин.
Докторантура (DSc)
06.01.10 — Ер тузиш, кадастр ва ер мониторинги — 1 ўрин.

Танлов муддати — эълон чоп этилган кундан бошлаб 1 ой.
Қабул «Олий ўқув юртидан кейинги таълим тўғрисидаги» низом асосида амалга оширилади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, Чўпонота кўчаси, «Ц» мавзеси.
Телефонлар: (0-371) 273-73-00, 273-73-61.
Факс: (0-371) 273-03-10.

757J/390

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ КОНСЕРВАТОРИЯСИ

2019 йил учун таянч докторантура — фалсафа доктори (PhD) ҳамда мустақил изланувчилик — фалсафа доктори (PhD)га 17.00.02 — Мусиқа санъати ихтисослиги бўйича қабул эълон қилади.

Таянч докторантура — фалсафа доктори (PhD) — 2 ўрин ҳамда мустақил изланувчи — фалсафа доктори (PhD)га талабгорлар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари лозим:

- ариза;
- қисқача биографик маълумотнома;
- меҳнат дафтарчасининг белгиланган тартибда тасдиқланган нусхаси (ишлаётган талабгорлар учун);
- олий таълим муассасаси магистратураси дипломи ёхуд фан номзоди дипломи ёки магистр даражаси жорий этилгунга қадар олинган олий маълумот тўғрисидаги диплом нусхаси;
- тадқиқот мавзуси бўйича эълон қилинган илмий маъруза ва докторлик диссертацияси режасининг муфассал лойиҳаси;
- нашр этилган илмий ишлар рўйхати, шунингдек, уларнинг нусхалари.

Ҳужжатлар 2018 йил 15 октябргача қабул қилинади.

Манзил: 1000027, Тошкент шаҳри, Олмазор кўчаси, 1-уй,
Илмий педагогик кадрлар тайёрлаш бўлими.
Телефонлар: (0-371) 244-94-50, 244-95-09, 244-83-81 (девонхона).

779J/402

«Ўзтрансгаз» АЖнинг «ФАРҒОНАГАЗ» филиали

Нефть-газ тармоғида меҳнат муҳофазаси бошқаруви ягона тизимининг 7.19.10-банди, 1-иловаси ҳамда 11.3.8-банди 12-иловасига асосан, филиалда меҳнат қилувчи ишчи-ходимларга 2 000 дона «Меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлик техникаси бўйича гувоҳнома» ҳамда 2 000 дона «Йўриқнома ўтказиш ва ўқитишни қайд этиш шахсий варақаси»ни босмахонада тайёрлаш учун махсус лицензия ҳамда гувоҳномага эга бўлган ташкилотлардан тижорат таклифлари қабул қилади.

Мурожаат учун манзил: Фарғона шаҳри, Бурҳониддин Марғиноний кўчаси, 76-уй. Телефон: (+99873) 229-04-36.

«Фарғонагаз» филиали маъмурияти.

810J/172

амкодор САЛЕО АМКОДОР - СЕМАШ

«AMKODOR-TASHKENT» МЧЖ ХК

«АМКОДОР», «САЛЕО», «АМКОДОР-СЕМАШ» холдингларининг Ўзбекистон Республикасидаги расмий дистрибьютори

олд томонга йўналтирилган ва универсал юклагичлар | МТЗ базасидаги юклагичли экскаваторлар | занжирли ва ғилдиракли юришдаги экскаваторлар | санчқили юклагичлар

Европа сифатидаги техника ва жиҳозлар Ўзбекистонда

ғаллани тозалаш ва сақлаш учун мажмуалар | гидравлика

Маҳсулот сертификатланган.

Тел./факс: (+99871) 283-42-18, тел.: (+99871) 283-42-17. Моб.: (+99890) 974-00-61, 974-00-81.

Ўзбекистон Республикаси, 100005, Тошкент шаҳри, 8 Март кўчаси, 57-уй. E-mail:amkodortashkent@mail.ru,www.amkodor.uz,www.amkodor.by

209R/675

ПРОФНАСТИЛ

ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ қуйидаги маҳсулотларни тақдим этади:
гальванизацияланган ва полимер қопламали
ПРОФИЛЛАНГАН ЛИСТ
гофраси баландлиги: С-18, С-35, С-57

Профнастил учун материал сифатида рулондан кесилган гальванизацияланган ва полимер маҳсулотдан фойдаланилади.
Россия Федерацияси металлургия комбинатларида ишлаб чиқарилган.

ГАЛЬВАНИЗАЦИЯЛАНГАН ПРОФНАСТИЛ
- 0,4 мм. — **39 000** сўм/п.м.
- 0,5 мм. — **48 800** сўм/п.м.
- 0,45 мм. — **44 000** сўм/п.м.
- 0,7 мм. — **70 000** сўм/п.м.

ПОЛИМЕР ҚОПЛАМАЛИ ПРОФНАСТИЛ
- RAL 3005,6005,8017 0,45 мм. — **51 000** сўм/п.м.
- RAL 3005,6005,8017 0,5 мм. — **57 000** сўм/п.м.

Қўшимча маълумот олиш учун телефонлар: (+ 99890) **996-96-63**, (+ 99899) **871-88-99**.

841R/295

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 945. 76 732 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А–2. Баҳоси келишилган нархда.

Газетамиз ҳақидаги маълумотларни юклаб олиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона (0-371) 233-52-55;
Котибият (0-371) 233-10-28; Эълонлар (0-371) 232-11-15.

ISSN 2010-8788

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор М. Бегмуратов томонидан саҳифаланди.

Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: (0-371) 233-11-07.

• МАНЗИЛИМИЗ:
100000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — Ф. Абилов.
Навбатчи — Д. Улуғмуродов.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41. ЎзА якуни — 22.10 Топширилди — 01.30 1 3 4 5 6